

«Адамзат тарихы адамзаттың прогресс пен білімділік үшін күрес тарихы» деп тұжырымдаған: **Вольтер**
«Барлық ғылымдардың тамыры – метафизика, дінгегі-физика, бұтақтары – басқа ғылымдар» деген: **Декарт**
«Ғылыми білім ең жоғарғы мәдениет құндылығы және адамның әлемдегі бағыт – бағдарының жеткілікті шарттары » деп санайтын көзқарас: **сциентизм**
«Диалектика» сөзінің алғашқы мағынасы: **Қарама қарсы пікір**
«Көмескі білім» түсінігін ғылыми қолданысқа енгізген: **М.Полани**
«Қазір адамзат қоғамның түбегейлі өзгерістеріне әкеле жатқан жаңа технологиялық революцияны бастан кешіруде», -деп санаған ойшыл: **Тоффлер**
«Органикалық әлемнің Ньютоны» деп аталған биолог: **Дарвин**
«Өркениет қоғамның моральдық құлдырауына әкеледі» деген көзқарастың авторы: **Ж. Ж. Руссо**
«Сауығу кітабының» авторы: **Ибн Сина**
«Сезімдік қабылдау немесе түйсіктер қабылдаушы адамның ішкі бөліктерінің қозғалысы, ол сезімдік органдарда іске асады, соның нәтижесінде біз заттарды қабылдай аламыз» деген жаңа замандағы философиялық бағыт: **Сенсуализм**
«Табиғат жөніндегі ғылым», «рух жөніндегі ғылым» деген ұғымдар пайда болды: **Неокантиандықтарда**
«Таным дегеніміз адамның бір кезде көрген идеяларын ойға түсіру» тұжырымы мына ойшылға тиесілі: **Платондікі**
«Танымның қайнар көзі – ақыл-ойда» деген көзқарас: **Рационализм**
«Теория ақиқат, егер ол фактілермен тексеруден өтсе» - деп санаған философиялық бағыт: **неопозитивизм**
«Төл тарихын білетін, бағалайтын және мақтан ететін халықтың болашағы зор болады деп сенемін. Өткенін мақтан тұтып, бүгінін нақты бағалай білу және болашаққа оң көзқарас таныту – еліміздің табысты болуының кепілі дегеніміз осы» сөзі мына шығармада: **Н.Назарбаев «Ұлы даланың жеті қыры»**
«Тұлғалық білім» атты еңбектің авторы: **М. Полани**
1968 жылы құрылған әлемдік саяси, қаржылық, мәдени және ғылыми элитаның өкілдерін біріктіретін халықаралық қоғамдық ұйым: **Рим клубы**
XIX ғасырда алғашқы эволюция теориясын жасаған ғалымдар: **Ламарк және Дарвин**
XIX ғасырдың соңында АҚШ-та қалыптасқан философиялық бағыт: **Прагматизм**
XVII ғасырдан бастап ғылым мына сипатта дамыды: **Техногендік өркениет**
XX ғ. екінші жартысында жасалған дүниенің ғылыми бейнесі: **Постклассикалық емес**
Абай ғылым жолына талап қылушыларға қойылатын шарттарды ашып көрсетті: **32 қарасөзде**
Ағзалардың тұқым қуалайтын қасиеттерінің өзгерістері, тірі табиғаттың тарихи дамуы аталады: **эволюция**
Агностицизмнің өкілдері: **Юм Кант**
Адам туғанда санасы таза тақта, ол түйсік арқылы мазмұнға толады деп санаған: **Джон Локк**
Адамзат қоғамы мен табиғи ортаның бірлескен эволюциясы: **коэволюция**
Айқын және көмескі білімді бөліп көрсетіп, ғылыми қолданысқа енгізген: **Макс Боланин**
Ақиқат барлық уақытта абсолют, теріске шығару мүмкін емес деп санайтын көзқарас: **Догматизм**
Ақиқат пайдалылығымен анықталады деп тұжырымдалады: **Прагматизмде**
Ақиқаттың бұлтартпас дәлелі ретінде мойындалады: **практика**
Ақиқаттың салыстырмалылығын абсолюттендіретін көзқарас: **релятивизм**
Алғашқы болып ғылымды институционалдық тұрғысынан түсіндірудің іргетасын қалаған батыс социологі: **Р. Мертон**
Американ әлеуметтанушысы Мертон бойынша «ғылым этосы» дегеніміз: **ғалымға әсер ететін құндылықтар жүйесі**
Антиканың ғылыми бағдарламасы: **Пифагор – платондық математикалық бағдарламасы, Демокриттің атомдық бағдарламасы және Аристотельдің бағдарламасы.**
Антисциентизм ғылымды қалай түсіндіреді: **адам табиғатының өшпенділік күші**
Б.Спиноза, Р.Декарт, Г.Лейбниц, Б.Паскаль мына бағыттың өкілдері: **рационализм**
Батыс Еуропада техногендік өркениет қалыптасқан ғасырлар: **XVIII-XX**
Белгілер жүйесінің негізінде жатқан ғылым: **Семиотика**
Белгілі бір тіл арқылы зерттеу нәтижелерін өрнектеу: **Формализация**
Бифуркация, флуктуация ұғымдары мына ілімге тиесілі:
Болмыста жоқ, оймен белгілейтін объекті білдіретін ұғым: **идеализация**
Болмысты, әлемді тануға қатысты Хайдеггердің парадоксы **біз әлі де ойламаймыз**
Галилейдің пайымдауынша, «Табиғат кітабы» жазылған: **Математика тілінде**
Герменевтика дегеніміз: **Мәтінді түсіну**
Гносеология дегеніміз: **Таным туралы ілім**
Ғылым дамуы концепциясын Дарвиннің эволюциялық теориясы үлгісімен жасаған: **С. Тулмин**
Ғылым дамуын оның ішкі факторларымен байланыстыратын көзқарас–бұл: **Интернализм**
Ғылым дамуының қайнар көзін сыртқы әлеуметтік фактордан іздеген әдістемелік бағыт: **экстерналистік**
Ғылым социологиясында ғылыми іс - әрекеттің негізгі бірлігі болып танылады: **ғылыми қауымдастық**
Ғылым тарихындағы болашағы зор ғылыми зерттеу бағдарламаларының бірі- атомизм концепциясының авторы: **Демокрит**
Ғылым тұтас ерекше құбылыс ретінде қалыптасқан кезең: **Жаңа заман**
Ғылым философиясының өзіндік зерттеу саласына айналған кезі: **XIX ғасыр ортасында (У.Уэвелл, Дж.С.Милль)**
Ғылым этосындағы универсализм түсінігі білдіреді: **Ғылыми білімді бағалаудың объективтілігі**
Ғылымдағы «ұлы адасу» деп саналады: **алхимия**
Ғылымдағы ұлы дағдарыс болған кез:
Ғылымды Алланың сегіз қырының бірі деп таныған: **Абай**
Ғылымды былай анықтауға болады: **адамның объективті білімді іріктеу мен теориялық жүйелеу функциясы**

Ғылымды және пайымдауды алғаш жүйелеуге қадам жасаған ойшыл: **Аристотель**

Ғылыми болжам: **Гипотеза**

Ғылыми білімнің әдістемесі белгілі философиялық көзқарастарға, философиялық принциптер мен категорияларға негізделетінін көрсететін философияның функциясы: **Методологиялық**

Ғылыми зерттеуде тізгінсіз бостандықты талап еткен: **Фейерабенд**

Ғылыми таным деңгейлері: **Эмпирикалық және теориялық**

Ғылыми танымда жетекші ролді эксперимент атқарады деп санайтын көзқарас: **Эмпиризм**

Ғылыми танымның тек теориялық деңгейіне қатысты әдістерді атаңыз:

Ғылыми танымның эмпирикалық түрлері: **Факт, эмпирикалық қорытынды**

Ғылымның адаммен, қоғаммен, табиғатпен байланысын бағалаудағы қарама-қарсы көзқарастар: **сциентизм, антисциентизм**

Ғылымның адамның шынайы мәніне жат екендігі туралы тұжырым негіз болатын позиция: **антисциентизм**

Ғылымның дамуын жай, қарапайым түрде түсіндіреді, ғылыми танымда жаңа ақиқатты шындықты өсіріп жинай беру арқылы зерттейтін бағыт: **Кумулятивизм**

Ғылымның әлеуметтік институт ретінде қызметін сүйемелдейтін ерекше моралдық нормалар жиынтығы: **Ғылым этосы**

Ғылымның институттануы мына ғасырларда болды: **XVII-XVIII**

Ғылымның пәндіктен мәселелік бағытқа көшуі, сонымен қатар пәнаралық және кешендік зерттеулердің дамуы - ... тән: **қазіргі заманғы ғылымға**

Даму принциптері:

Дамуда диалектиканың сапалық және сандық өзгерістерінің өзара ауысу заңы бейнелейді: **механизмін**

Дедуктивті зерттеу әдісінің принциптерін жасаған ойшыл: **Аристотель, Декарт**

Дедуктивті зерттеу әдісінің принциптерін жасаған ойшыл: **Р. Декарт**

Декарт бойынша философиялық зерттеу әдісі: **Күмандану**

Дәлме-дәл ұғымдармен, пайымдаулармен, белгілермен, тұжырымдармен ойдың нәтижесін бейнелеу: **формализациялау**

Дәстүрлі өркениеттің техногендік өркениеттік дамудан айырмашылығы: **өндіріс күші мен әлеуметтік тәртіптердің өте ақырын дамуында**

Диалектикаға қарама-қарсы әдіс: **Метафизика**

Диалектиканың дамудағы сабақтастықты қарастыратын заңы: **терістеуді терістеу заңы**

Диалектиканың терістеуді терістеу заңы бейнелейді: **бағытын**

Догмат дегеніміз: **теологияда оқытатын ақиқат**

Дүниенің ғылыми бейнесінің классикалық формасы: **Механикалық**

Ежелгі Египет пен Вавилонда ғылымның пайда болуының себебі: **Практикалық қажет**

Еуропаның ең көне университеттері мына ғасырда пайда болды: **XI**

Әдістемелік анархизм қағидасының авторы: **П.Фейерабенд**

Әлем туралы түрлі ғылымдардың фундаментальды білімдері синтезінің нәтижесі: **Әлемнің ғылыми бейнесі**

Әлемде бір ғана бастама бар деген философиялық бағыт: **Монизм**

Әлемнің ғылыми бейнесінің дербес ғылыми теориялардың құрылу процесіндегі рөлі: **эвристикалық**

Әлемнің классикалық емес ғылыми бейнесі жасалған уақыт: **XX ғ. басы**

Әлемнің постклассикалық емес ғылыми бейнесінің графикасы:

Әрі қарай ұсыныс және болжамды экспериментальдық тексерумен қатар ғылыми теорияның құрылымдық элементін енгізе отырып, ғылыми білімді дамыту әдісінің бірі: **гипотеза**

Жалпы ғылыми әдіске жатады: **Эксперимент**

Жаңа заман философиясына қатысты: **Бұл дәуірде философия ғылыммен бірікті**

Жаңа замандағы эпистемологиялық айтыс өтті **рационалистер мен эмпириктер арасында**

Жаратылыстану ғылымдарының пайда болған кезеңі **XVI-XVIII ғ.ғ**

Жеке тұжырымдардан жалпы тұжырым алу әдісі: **Индукция әдісін**

Жекеғылыми әдіс

Жердің шар тәріздес екенін дәлелдеп, диаметрін есептеп шыққан ортағасырлық мұсылман ғалымы:

Зенон апориялары тиесілі: **Әлейлік философия мектебі**

Зенон апорияларының мақсаты:

Зерттеушіні қызықтырған объектіні оған ұқсас басқа объектімен алмастыру арқылы зерттеу әдісі: **Модельдеу**

И.Лакатос ұсынған ғылымды дамыту концепциясы, бұл: **Ғылыми-зерттеу бағдарламаларының бәсекесі**

Ибн-Рушдтың «екі ұдай ақиқат» ілімінің мақсаты **Философия мен ғылымды діннен бөлу**

Идеализация нәтижесінде шынайы объектілер былай түсіндіріледі: **зерттеушіні қызықтыратын бағыты бойынша талданады**

Иррационалистер пікірінше «нағыз ғалым»: **интуиция көмегімен жаңалық ашатындар**

К. Поппер ұсынған ғылымның фальсификациялық критерийі: **кез – келген ғылыми тұжырымды жокқа шығару мүмкіндігі**

К. Поппер ғылыми танымдағы орнын асыра дәріптеді, бұл: **Адау**

К. Поппер теориясына сәйкес ғылым мына әлемге тиесілі: **Үшінші әлемге**

К. Поппердің эмпирикалық ғылымның теорияларын және пікірлерін демаркациялауға мүмкіндік жасайтын әдісі:

Фальсификация

Кантқа тиесілі тұжырым: **«Мен таңқалдыратын екі нәрсе бар: төбемдегі жұлдызды аспан мен өз ішімдегі мораль заңдары»**

Кез келген коммуникациялық процестің негізі, адамның кез келген әрекетіне мағына беру, ойлаудың фундаментальды операциясы: **интерпретация**

Кездейсоқтық пен заңдылық мәртебесінің бірдей болуы:

Кеңістік пен уақыттың жалпы қасиеттеріне жатпайды: **танитын субъектіге тәуелділік**

Кибернетиканың «атасы» деп аталып кеткен ғалым **Н. Виннер**

Классикалық ғылым мен классикалық философияның құндылық принциптері дегеніміз – фундаментализм, монизм, субстанциональдық және... **Редукционизм**

Классикалық ғылымдағы ұлы дағдарыс мына құбылыспен байланысты: **Материя массасының тұрақсыздығының ашылуы**

Классикалық механика пайда болған ғасыр **XVII**

Классикалық рационализм мойындайтын әдіс: **дедукция**

Қажеттілік пен кездейсоқтық заңы тиесілі:

Қазақ ойшылдарының ішінде тіл философиясының мәселелерін зерттеумен терең айналысқан: **Ахмет Байтұрсынов**

Қазіргі кезде адамзат өндірістік революцияның мынадай кезеңінде тұр: **Төртінші индустриялық революция**

Қазіргі кезде уақыт пен кеңістіктің бәріне ортақ концепция: **реляциондық**

Қазіргі философияда «объект-білім» арақатынасын тануға бағытталған:

Қиялдау, шығармашылық, ғылыми интуиция ұғымдары қолданылатын әдіс: **ғылыми иррационалдылық**

Қоғам дамуындағы қайшылықтарды шешуде басты рөлді ғылыми-техникалық прогресс атқарады деп санайтын көзқарас: **технооптимизм**

Қоғам мен мәдениеттегі ғылымның маңызы мен ролін тым әсірелеу – бұл: **Сциентизм**

Қоғамдағы өзгерістердің басты факторы ретінде техниканы тану:

Қоғамның даму ерекшелігін оның орналасқан жерінің климаты, ландшафты анықтайды деп санайтын көзқарас:

Географиялық детерминизм

Қозғалыс ұғымының мына анықтамасы ең жалпы философиялық сипатқа ие болып табылады: **қозғалыс – кез келген өзгеріс, жалпы өзгеріс**

Лакатос айтуы бойынша «ғылымның қатты ядросы» деп аталады: **ғылымдар жиынтығынан іріктеліп алынған ақиқат білімнің элементтері**

Литтре, Конт, Ренан, Сперсер, Милль сияқты тұлғаларды байланыстырады: **идеализм**

Логика дегеніміз: **қисынды ойлау**

Материяның жаратылыстанушылық анықтамасынан философиялық түсінігінің ерекшелігі: **материяның нақты қасиеттерін көрсетпей,объективті шынайылық фактілерін ғана елеу**

Материяның жоғалуы туралы жария еткен XX ғасыр философы: **Э. Мах**

Методологиялық негативизмге қарсы көзқарас: **Методологиялық эйфория**

Мәселені мүлдем жаңа ерекше тәсілмен шешу, стереотиптік ойлаудан бас тарту: **Креативтілік**

Мәтіндер мен айтылымдардағы ақпаратты дұрыс түсіндіру міндетін атқаратын философиялық ағым: **герменевтика**

Мөлшерлік қатынасты анықтайтын іс – әрекет: **өлшеу**

Мына дәуірде эксперименттік зерттеулер болған жоқ деп санауға болады: **Антика**

Мына категория болмыстың жалпы негізін және ішкі бірлігін білдіреді: **Субстанция**

Мына таным әдісін зерттеудің теориялық және эмпирикалық деңгейлерінде бірдей қолдануға болады:

Мына таным әдістерінің қайсысын зерттеудің теориялық және эмпирикалық деңгейлерінде бірдей қолдануға болады **жүйелеу**

Н.Коперник революциясы өткен кезең: **XVI**

Нақты сандардың бір тұтас концепциясын жасаған, рационал және иррационал сандардың арасындағы шекараның біртіндеп жойылуын көрсетуге қол жеткізген тарихи мәдени кезең **ортағасырлық араб мәдениеті**

Нақты шынайылық заңдылықтары туралы түсінік беретін, ғылым формасының жоғары, ең дамыған деңгейі: **ғылыми теория**

Негізгі ғылыми түсініктер мен принциптерді синтездеу нәтижесінде пайда болған әлемнің жалпы қасиеттері және заңдылықтары туралы түсініктердің тұтас жүйесінің аталуы: **әлемнің ғылыми бейнесі**

Неопозитивизм бойынша шынайы ғылыми философия мүмкін тек қана ... ретінде: **ғылым тіліне логикалық талдау**

Нәтижесі шындыққа эксперимент арқылы тексерілген теориялық жүйелер болатын қызмет саласы: **ғылым**

Ноосфера теориясының бастауында тұрған **В. И. Вернадский**

О. Конт өзінің «үш саты» заңында дамудың келесі сатыларын бөліп көрсетеді **теологиялық, метафизикалық,позитивтік**

О. Шпенглер үшін өркениет дегеніміз: **мәдениеттің соңуі**

О.Конттың ғылым классификациясында ғылымдардың орналасу тәртібі мына принципке сәйкес келеді

Абстрактылықтың азаюы

Объективтік әлемді танып білуге болатындығын теріске шығаратын ілім: **Антисциентизм**

Объективтік шындықты білдіретін категория: **Материя**

Ой қорыту түрлері: **индуктивті және дедуктивті**

Ойлаудың бүтіннен бөлшекке, жалпыдан жалқыға көшу жолы: **Дедукция**

Ортағасырларда әлемдік эволюция туралы айтқан мұсылман ғалымы:

Ортағасырлық араб тіліндегі «фәлсафа» сөзінің мағынасы: **Философия**

Өзінің этикалық ілімін атомизм арқылы негіздеген ойшыл: **Эпикур**

Пәнаралық әдіс:

Позитивизм жақтастары бойынша танымның негізгі принципі: **Верификация**

Постклассикалық емес ғылыми рационалдылық дегеніміз: **күрделілігі басым, өздігінен даму үдерісіндегі жүйені зерттеу**

Постклассикалық емес ғылыми рационалдылық дегеніміз: **күрделілігі басым, өз-өзінен даму үрдісіндегі жүйені зерттеу**
Постклассикалық емес ғылымның объектісі болып табылады: **өздігінен ұйымдасатын орнықсыз жүйе**

Практика арқылы тексеріліп расталған ғылыми болжам айналады: **Теорияға**

Р.Мертон бойынша ғылым этосына мына түсініктер кіреді: универсализм, жалпылық, араласпаушылық және ...: **ұйымдасқан күмәншілдік**

Рационалды ойлау мен интуицияны қатаң қарсы қою тән: **Шопенгауэр мен Бергсонға**

Рационалдық таным түрі: **Ұғым**

Рационализмнің негізгі қағидасы: **Адамның танымдық іс әрекетінде жетекші рөлді атқарады**

Ренессанс кезеңінің ұлы өнертапқышы, математик, тарихшы, суретші, философ: **да Винчи**

Сезімдік таным формалары: **түйсік, қабылдау, елестету**

Символдар мен белгілер жүйесі туралы ғылым: **семиотика**

Синергетика дегеніміз: **Күрделі жүйелердің өзін өзі ұйымдастыру теориясы**

Скептицизмге сәйкес келеді: **Дүниені түбегейлі танып білу үлкен күмән туғызады**

Субъективтік диалектика деген: **Ойлау диалектикасы**

Сциентизм үшін идеал: **жаратылыстанудың ғылыми әдістері мен нәтижелері**

Т. Кун ғылым динамикасында екі фазаны бөліп көрсетті: қалыпты ғылым және... **Ғылыми революция**

Т.Кун бойынша парадигма дегеніміз – бұл: **Зерттеу мәселесін шешу үлгісі ретінде ғылыми қауымдастық қабылдаған модель**

Таным туралы ілім, философияның бөлімі: **Гносеология**

Танымдық қызмет, ерекше әлеуметтік институт, мәдениеттің ерекше саласы – бұл: **Ғылым**

Танымдық философиялық теориядан методологияның айырмашылығы: **шынайылыққа жету жолдары мен тәжірибелік тиімді білімге көп көңіл аударылады**

Танымның ғылыми емес формалары: **дін, өнер**

Танымның ғылыми емес формасы: **Дін**

Танымның рационалдық деңгейінің формасы: **Пікір**

Танымның сезімдік формалары: **Түйсік, қабылдау, елестету**

Тарихи процесстердің ұзақтығын, олардың алмасуын білдіретін қоғам болмысы формасы: **Әлеуметтік уақыт**

Теория дегеніміз: **Объект туралы толық дәлелденген, тұжырымдалған білім**

Теория негізіне оның кейбір дәлелденбейтін бастапқы тұжырымдары қойылған ғылыми теория құрылуының дедуктивті әдісі **аксиоматикалық әдіс**

Теориялар пролиферациясы принципін ұсынған: **П. Фейерабенд**

Теориялардың пролиферациясы – бұл: **бәсекелес теориялардың санының қарқынды өсуі**

Теориялық негізделген және мәтінді әдістемелік талдаудан өткізетін ілім: **герменевтика**

Теорияның болжаушылық функциясы:

Теорияның функциялары: **Түсіндірушілік, болжаушылық, әдінамалық**

Техника болмысын, даму тарихын зерттейтін техника философиясының бағыты:

Техника ғылымдарының қалыптасқан кезі **XIX ғ**

Техника мен адам қатынасы зерттеледі: **Техникалық антропологияда**

Техника философиясы ұғымын енгізген: **Э.Капп «Техника философиясының негізгі белгілері» еңбегінде**

Техниканың табиғатын зерттеуге бағытталған философияның бөлімі: **Техника философиясы**

Технологиялық прогрестің кешендік мәселелерімен айналысатын философия: **Техника Философиясы**

Тәжірибе нәтижелерін тәжірибе жасалмаған объектілерге тарату қағидаты: **Экстраполяция**

Төртінші индустриялық революцияның сипаты: **Ұшқыр интернет, жасанды интеллект**

Уақыт, кеңістік, қоғам бірлігін белгілейтін қазақ философиясының ұғымы: **Заман**

Үшінші индустриялық революция кезеңі:

Ұғым дегеніміз: **құбылыстардың мәнді қасиеттерін бейнелейтін ойдың түрі**

Ф.Энгельс «Табиғат диалектикасы» еңбегінде: **Материя қозғалысының классификациясын жасаған**

Философияда лингвистикалық төңкеріс жасаған: **Л. Витгенштейн**

Философиялық әдіс ретінде метафизиканың негізі: **әлемдік дамудың мәңгілік өзгермейтін, жалпылық бастамасын көрсету**

Философиялық білімнің мына бөлімінде ғылыми таным мәселелері қарастырылады: **Эпистемология**

Философияның дүниеге жәй көзқарастан айырмашылығы: **теориялық дәлелі мен ғылыми сипатының жоғарғы дәрежесінде**

Формализация дегеніміз **тіл, белгілер жүйесі арқылы ақиқатты тұжырымдау**

Формальдық логиканың заңдарын тұжырымдаған: **Аристотель**

Фундаменталдық ғылымдардың ең биік және соңғы мақсаты: **теория жасау**

Шәкәрім Құдайбердіұлының білім саласына ұсынған ғылымы: **ар - ождан туралы ғылым**

Шығармашылық қызметтің заңдылықтары мен шарттарын зерттейтін ғылым: **эвристика**

Эмпирикалық заңдар дегеніміз – бұл: **құбылыстардың сезімдік қасиеттері арасындағы байланыстары**